C/2024/6833

2024.11.29.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2024. október 21.)

Finnország gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról

(C/2024/6833)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet [2], amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az Eszköz), 2021. február 19-én lépett hatályba. Az Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az Eszköz segít elérni a gazdasági és társadalmi helyreállítást, valamint végrehajtani a fenntartható reformokat és beruházásokat, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tételét szolgáló reformokat és beruházásokat. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének folytatódó végrehajtását.

(2) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet [3] (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segítene elérni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, növelve ugyanakkor a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. Finnország a REPowerEU célkitűzéseinek elérését elősegítő kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében új REPowerEU-fejezettel egészítette ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét.

(3) 2023. március 16-án a Bizottság kiadta „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című közleményt annak érdekében, hogy megalapozza a szakpolitikai döntéseket, és megteremtse a növekedés fokozásához szükséges keretfeltételeket. A közlemény kilenc egymást kölcsönösen megerősítő tényező tekintetében

[1] HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

határozza meg a versenyképesség keretfeltételeit. Az említett tényezők közül a magántőkéhez való hozzáférés, a kutatás és innováció, az oktatás és a készségek, valamint a működő egységes piac emelkedik ki a reformok és a beruházások alapvető szakpolitikai prioritásaiként a jelenlegi termelékenységi kihívások kezelése, valamint az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességének fokozása céljából. 2024. február 14-én a Bizottság kiadta „Az egységes piac aktuális helyzete: az egységes piacról és a versenyképességről szóló 2024. évi éves jelentés” című közleményt. Az említett közlemény részletesen ismerteti az európai egységes piac versenyképességi erősségeit és kihívásait, a beazonosított kilenc versenyképességi tényező szerint követve az éves fejleményeket.

(4) 2023. november 21-én a Bizottság elfogadta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentést, megadva a 2024. évi európai szemeszter startját. 2024. március 22-én az Európai Tanács jóváhagyta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziója köré összpontosulnak. 2023. november 21-én a Bizottság – az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) alapján – elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentést is, amelyben Finnországot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll ennek kockázata, és amelyek tekintetében részletes felülvizsgálatra volna szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a Finnország 2024. évi költségvetésiterv-javaslatára vonatkozó véleményt. A Bizottság az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott és a 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2024. április 12-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([5]) (a továbbiakban: az euroövezetről szóló, 2024. évi ajánlás) és 2024. március 11-én az együttes foglalkoztatási jelentést.

(5) 2024. április 30-án hatályba lépett az Unió új gazdasági kormányzási kerete. A keret magában foglalja a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló, új (EU) 2024/1263 rendeletet, a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló, módosított 1467/97/EK tanácsi rendeletet ([6]) és a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelvet ([7]) is. Az új gazdasági kormányzási keret célkitűzései: reformok és beruházások végrehajtásával előmozdítani a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzni a túlzott költségvetési hiányt. Az új gazdasági kormányzási keret előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást is, és fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, hatékonyabb és következetesebb végrehajtással kombinálva mindezt. Minden egyes tagállamnak nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet kell benyújtania a Tanácsnak és a Bizottságnak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terv a tagállam költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza, a nemzeti törvényhozási ciklus rendes hosszától függően, 4 vagy 5 éves tervezési időhorizontra vonatkozóan. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervekben foglalt nettó kiadási ([8]) pályának meg kell felelnie az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek, többek között azon követelményeknek, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható. Az említett nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek elkészítésének támogatása céljából a Bizottság 2024. június 21-én iránymutatást tett közzé a tagállamok által a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveikben és az elért eredményekről szóló éves jelentéseikben nyújtandó információkra vonatkozóan. Az (EU) 2024/1263 rendelet 5. és 36. cikkének megfelelően a Bizottság – adott esetben – referenciapályát és technikai információkat továbbított a tagállamok számára. A tagállamoknak 2024. szeptember 20-ig kell benyújtaniuk nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveiket, kivéve, ha a tagállam és a Bizottság megállapodik a határidő észszerű időtartammal történő meghosszabbításáról. A tagállamok – a nemzeti jogi keretükkel összhangban – megvitathatják a középtávúterv-tervezetüket a nemzeti parlamentjükkel, felkérhetik a független költségvetési intézményeket véleménynyilvánításra, valamint konzultációt folytathatnak a szociális partnerekkel és más nemzeti érdekelt felekkel.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) A Tanács ajánlása (2024. április 12.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2024/2807, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) A Tanács 2011/85/EU irányelve (2011. november 8.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (HL L 306., 2011.11.23., 41. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

(6) 2024-ben az európai szemeszter továbbra is az Eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. A 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások ugyanolyan relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(7) Finnország 2021. május 27-én az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. október 29-én a elfogadta a Finnország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([9]), amelyet az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése alapján 2023. március 14-én módosítottak a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása ([10]), valamint 2023. december 8-án a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából ([11]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Finnország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldkövek és célok terén ne következzen be visszalépés.

(8) Finnország 2024. április 25-én – az 1466/97/EK tanácsi rendelet ([12]) 4. cikkének (1) bekezdésével összhangban – benyújtotta a 2024. évi nemzeti reformprogramját és 2024. évi stabilitási programját. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2024. évi nemzeti reformprogram Finnországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról szóló, félévenkénti jelentését is tükrözi.

(9) 2024. június 19-én a Bizottság közzétette a Finnországra vonatkozó, 2024. évi országjelentést. Ebben értékelte a Tanács által 2019 és 2023 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Finnország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Finnország általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokat illetően, valamint újonnan felmerült és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés szintén értékelte a Finnország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása és a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(10) Az Eurostat által hitelesített adatok szerint Finnország GDP-arányos államháztartási hiánya a 2022. évi 0,4 %-ról 2023-ban 2,7 %-ra, a GDP-arányos államadósság pedig a 2022. év végi 73,5 %-ról 2023 végére 75,8 %-ra nőtt. A „2024. évi költségvetés-politikai iránymutatás” című, 2023. március 8-i bizottsági közleményben foglalt bejelentésnek megfelelően a Bizottság a meglévő jogi rendelkezésekkel összhangban megteszi az első lépést a hiányalapú túlzotthiány-eljárás megindítása céljából. 2024. június 19-én a Bizottság a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést adott ki. Az említett jelentés értékelte Finnország költségvetési helyzetét, mivel a tervezett államháztartási hiány 2024-ben meghaladja a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy – az említett értékelés fényében és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak a Szerződés 126. cikkének (4) bekezdése alapján kifejezett véleménye mérlegelését követően – a Bizottság 2024 júliusában Finnország vonatkozásában nem szándékozott a túlzotthiány-eljárás megindítását javasolni.

(11) 2022. július 12-én a Tanács azt ajánlotta ([13]), hogy Finnország hozzon intézkedést annak biztosítására 2023-ban, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen egy összességében semleges költségvetéspolitikai irányvonallal ([14]), figyelembe véve az energiaár-emelkedéseknek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Az ajánlás azt is tartalmazta, hogy Finnországnak készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. A Tanács azt is ajánlotta, hogy Finnország bővítse a zöld és a digitális átállásra,

([9]) ST 12524/21; ST 12524/21 ADD 1.

([10]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. március 14.) a Finnország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló 2021. október 29-i tanácsi végrehajtási határozat módosításáról (ST 6991/23 INIT; ST 6991/23 ADD 1).

([11]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. december 8.) a Finnország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. október 29-i végrehajtási határozat módosításáról (ST 15836/23; ST 15836/23 ADD 1).

([12]) A Tanács 1466/97/EK rendelete (1997. július 7.) a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról (HL L 209., 1997.8.2., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([13]) A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Finnország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Finnország 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 213. o.).

([14]) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Finnország esetében a potenciális kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) növekedése nominális értéken 2023-ban 2,7 %-ra tehető, a tízéves átlagos potenciális reálnövekedési ráta és a 2023. évi GDP-deflátor alapján.

valamint a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az Eszköz és más uniós források felhasználásával. A Bizottság becslései szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal ([15]) expanzív volt – a GDP 0,9 %-ának felelt meg – magas inflációs környezetben. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése a GDP 0,8 % ának megfelelő expanzív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra. A kiadásoknál figyelembe vették a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek nyújtott ideiglenes védelem költségeinek a GDP 0,2 %-ával történt növekedését. A nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadások expanzív hozzájárulása ezért 2023-ban csak részben volt betudható az Ukrajnából menekülőknek. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások expanzív növekedését az árak és költségek – különösen a vásárolt szolgáltatások és a helyi önkormányzatoknál felmerült személyzeti kiadások – folyamatos és gyors emelkedése, valamint az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújára válaszul hozott felkészültséggel kapcsolatos kiadások növekedése is vezérelte. Összességében a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése nem volt összhangban a 2022. július 12-i tanácsi ajánlással. Az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások által finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP 0,4 %-át tették ki. A nemzeti finanszírozású beruházások 2023-ban a GDP 4,0 %-át tették ki, ami 2022-höz képest 0,2 százalékpontos csökkenést jelent. Finnország addicionális beruházásokat finanszírozott az Eszközből és más uniós alapokból. Finnország a zöld és a digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra – például a megújulóenergia-infrastruktúrára és az alacsony kibocsátású hidrogénre – irányuló közberuházásokat finanszírozott. E közberuházásokat részben az Eszközből és más uniós alapokból finanszírozzák.

(12) A 2024. évi konvergenciaprogramban a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2024-ben 0 %-os és 2025-ben 1,6 %-os reál-GDP-növekedést prognosztizál, ugyanakkor a harmonizált fogyasztói árindexszel (HICP) mért inflációt 2024-ben 1,3 %-ra és 2025-ben 1,9 %-ra prognosztizálja. A GDP-arányos államháztartási hiány 2024-ben várhatóan 3,4 %-ra nő, majd 2025-ben a GDP 2,7 %-ának megfelelő szintre csökken, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére várhatóan 80,8 %-ra, 2025 végére pedig 82,3 %-ra nő. Az előrejelzések szerint 2025 után az államháztartási hiány 2026-ban a GDP 1,9 %-ára csökken. Az államháztartási hiány tehát a tervek szerint 2025-ben a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kerül. Másrészről az előrejelzések szerint 2025 után a GDP-arányos államadósság 2026-ra fokozatosan 82,4 %-ra nő.

(13) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2024-ben 0,0 %-kal és 2025-ben 1,4 %-kal nő, és a HICP-infláció 2024-ben 1,4 %-on és 2025-ben 2,1 %-on áll.

(14) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2024-re a GDP 3,4 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére 80,5 %-ra nő. A hiány 2024. évi növekedése főként a bevételi oldal lassú növekedését tükrözi, mind az adók, mind a társadalombiztosítási járulékok tekintetében, és szintén tükrözi a kiadások – különösen a szociális juttatások és bérek – növekedését is. A Bizottság becslései alapján a költségvetési irányvonal expanzív és az előrejelzés szerint 2024-ben a GDP 0,7 %-ával bővül.

(15) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal (grants) finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben várhatóan a GDP 0,2 %-a, szemben a 2023. évi 0,1 %-kal. Az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat fognak lehetővé tenni anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Finnország államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(16) A Tanács 2023. július 14-én azt ajánlotta ([16]), hogy Finnország folytasson prudens költségvetés-politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges kiadások ([17]) nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 2,2 %-ra korlátozza. A 2023. évi költségvetésük végrehajtása és a 2024. évi költségvetésük elkészítése során a tagállamoknak figyelembe kellett venniük azt, hogy a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – javasolni fogja a Tanácsnak a hiányalapú túlzotthiány-eljárások megindítását. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Finnország nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadásai 2024-ben várhatóan 4,0 %-kal emelkednek, amely az ajánlott maximális

([15]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető (és az elsődleges kiadások nem tartalmazzák a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket sem), de az elsődleges kiadások tartalmazzák az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat. A mutató negatív előjele expanzív, pozitív előjele pedig restriktív költségvetési politikát jelent.

([16]) A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Finnország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Finnország 2023. évi stabilitási programját (HL C 312., 2023.9.1., 243. o.).

([17]) A nettó elsődleges kiadások alatt a következők nélkül számított nemzeti finanszírozású kiadásokat értjük: i. diszkrecionális bevételi intézkedések, ii. kamatkiadások, iii. ciklikus munkanélküliségi kiadások, valamint iv. egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

növekedési ráta felett van. A nettó nemzeti finanszírozású elsődleges kiadások ajánlott maximális növekedési rátáját meghaladó többletkiadások 2024-ben a GDP 0,9 %-át teszik ki. Fennáll annak a kockázata, hogy ez nem fog megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak.

(17) Ezen kívül a Tanács azt ajánlotta, hogy Finnország 2023–2024-ben a lehető leghamarabb vezesse ki a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és az így keletkező megtakarításokat fordítsa az államháztartási hiány csökkentésére. A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy ha az újbóli energiaár-emelkedések új vagy folytatódó támogatási intézkedéseket tesznek szükségessé, Finnországnak biztosítsa, hogy az ilyen támogatási intézkedések a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, fiskálisan finanszírozhatóak legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési költsége ([18]) a becslések szerint 2023-ban a GDP 0,2 %-át, 2024-ben és 2025-ben pedig az előrejelzések szerint a 0,0 %-át teszi ki. Ha a kapcsolódó megtakarításokat a tanácsi ajánlásnak megfelelően az államháztartási hiány csökkentésére használnák fel, az említett előrejelzések 2024-ben a GDP 0,2 %-ának megfelelő költségvetési kiigazítást jelentenének, miközben a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások ([19]) az említett évben a GDP 0,7 %-ának megfelelő expanzív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra. A szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket 2023-ban és 2024-ben kivezetik. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával. Azonban a kapcsolódó megtakarításokat az előrejelzés szerint teljes mértékben a költségvetési hiány csökkentésére használják fel. Fennáll annak a kockázata, hogy ez szintén nem fog megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak.

(18) Emellett a Tanács azt is ajánlotta, hogy Finnország tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása érdekében. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású közberuházások a 2023. évi GDP-arányos 4,0 %-hoz képest 2024-ben a GDP 4,1 %-ára nőnek. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával. Ezzel szemben az uniós forrásokból – ideértve az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat is – finanszírozott közkiadások 2024-ben várhatóan változatlan – a GDP 0,4 %-ának megfelelő – szinten maradnak.

(19) Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján, és változatlan szakpolitikát feltételezve, a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2025-ben a GDP 2,8 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál. A hiány 2025. évi csökkenése főként az általános héamérték emelkedését és a kiadások csökkentését tükrözi. A lassúbb gazdasági növekedésnek és a növekvő kamatkiadásoknak köszönhetően a GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 82,4 %-ra emelkedik.

(20) Bár Finnország hatékony és inkluzív szociális jóléti rendszerrel rendelkezik, amely magas szintű szociális védelmet biztosít, a rendszer összetett, és csökkentheti a munkavállalási kedvet. 2020-ban külön parlamenti bizottságot bíztak meg a szociális biztonsági rendszer 2027-ig történő reformjának megtervezésével. 2023 márciusában a bizottság előterjesztette időközi jelentését, amely 31 tanulmányra, jogszabálytervezetre és fejlesztési projektre vonatkozó javaslatot tartalmazott a jövőbeli kormányok számára. A reform célja a szociális jóléti rendszer egyszerűsítése és a munkavállalás ösztönzőinek növelése a hatékony és inkluzív szociális védelem megőrzése és a foglalkoztatási ráta növelése mellett. A szociális biztonsági rendszer reformja várhatóan hozzájárul az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának javításához.

(21) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Az említett reformok és beruházások várhatóan segítenek kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. E szoros időkereten belül Finnország hosszú távú versenyképességének a zöld és a digitális átállás révén történő fokozásához kulcsfontosságú gyorsan haladni a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv eredményes végrehajtásával, biztosítva ugyanakkor a társadalmi méltányosságot. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítése szempontjából meghatározó jelentőséggel bír, hogy Finnország – a vonatkozó kihívások kezelésével – folytassa a reformok és beruházások végrehajtását. Különösen fontos a második és harmadik kifizetési kérelem időben történő benyújtása. A helyreállítási

([18]) A számadat az említett intézkedések éves költségvetési költségének szintjét mutatja, beleértve a bevételeket és kiadásokat, és adott esetben az energiaszolgáltatók váratlan nyereségére kivetett adókból származó bevételek nélkül.

([19]) E hatás, amely a nominális GDP arányaként fejezhető ki, az elsődleges államháztartási kiadások változásának és a középtávú (tízéves) átlagos potenciális nominális GDP-növekedésnek az összevetéséből adódik, ahol az elsődleges államháztartási kiadások nem tartalmazzák i. a diszkrecionális bevételi intézkedések járulékos költségvetési hatását, ii. az egyszeri kiadásokat, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadásokat, valamint iv. a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott kiadásokat.

és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(22) A kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként Finnországnak – az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([20]) 18. cikkével összhangban – 2025 márciusáig felül kell vizsgálnia az egyes – az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), a Kohéziós Alap és az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) által támogatott – programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat, valamint a nemzeti energia- és klímatervét. Az említett felülvizsgálat képezi az alapját az egyes programokhoz nyújtott uniós finanszírozás végleges allokációjának. Finnország haladást ért el a kohéziós politikai programoknak és a szociális jogok európai pillérének a végrehajtása terén, ugyanakkor továbbra is vannak kihívások. Továbbra is megfigyelhetők egyenlőtlenségek a fővárosi régió és Finnország többi része között az egy főre jutó GDP és a munkatermelékenység tekintetében. Elengedhetetlen a kohéziós politikai programok végrehajtásának felgyorsítása. A kohéziós politikai programok keretében elfogadott prioritások továbbra is relevánsak, különösen a ritkán lakott északi régió és a keleti régió esetében. Különös figyelmet kell fordítani továbbá a kutatás-fejlesztés és az innováció, a digitalizáció, valamint a kis- és középvállalkozások versenyképességének megerősítésére, akárcsak a zöld és igazságos átmenet felgyorsítására. Emellett továbbra is hangsúlyt kell fektetni a munkaerő- és szakemberhiány kezelésére, a társadalmi befogadás és az aktív munkaerőpiaci részvétel megerősítésére – különösen a kiszolgáltatott csoportok esetében –, valamint a szociális innovációs intézkedések támogatására és a gyermekvédelmi szolgáltatások javítására. Finnország az (EU) 2024/795 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([21]) létrehozott Stratégiai Technológiák Európai Platformját is felhasználhatná az ipar átalakításának támogatására, például a mesterséges intelligencia, a kiberbiztonság és a robotika, az energia- és erőforrás-hatékonyság, valamint az egészségbiztonság szempontjából létfontosságú orvosi technológiák területén.

(23) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl Finnország számos további kihívással néz szembe a munkaerő- és szakemberhiány, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások reformjának végrehajtása terén.

(24) A foglalkoztatás 2023-ban 78 % felett maradt, miközben a munkanélküliség a 2022. évi 6,8 %-ról 2023-ban 7,2 %-ra nőtt, és a strukturális munkanélküliség továbbra is fennállt. A strukturális munkaerőhiány, azaz, hogy az üres álláshelyeket nem tudják betölteni a munkáltatók által igényelt készségekkel rendelkező munkavállalókkal, kihívást jelent, különösen az oktatás, az egészségügy és a szociális ellátás területén. Emellett a zöld átállás szempontjából releváns területeken tapasztalható munkaerőhiány azzal a kockázattal jár, hogy korlátozza Finnországnak a 2035-re előirányzott karbonsemlegességre vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzése felé tett előrelépést. A munkaerő- és szakemberhiány Finnország versenyképességét és hosszú távú növekedését is veszélyezteti, és ezt tovább súlyosbítja a népesség elöregedése.

(25) Finnországban magas azon személyek aránya, akik az egészségügyi ellátás iránti, saját bevallás szerint kielégítetlen szükségletekről számolnak be. A közegészségügyi és szociális szolgáltatások folyamatban lévő reformjának célja a szolgáltatásnyújtás növekvő költségeinek visszafogása mellett a szolgáltatásokhoz való egyenlőbb hozzáférés biztosítása. Az adminisztratív reform lezárult, de a jólléti szolgáltatásokat nyújtó különböző megyék különböző felkészültségi stádiumban vannak a szolgáltatásnyújtás átszervezése és optimalizálása tekintetében.

(26) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel 2024-ben a Tanács azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – az euroövezetről szóló 2024. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Finnország esetében az 1., 2., és 3. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló 2024. évi ajánlásban foglalt első, második, harmadik és negyedik ajánlás végrehajtásához,

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/795 rendelete (2024. február 29.) a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) létrehozásáról és a 2003/87/EK irányelv, valamint az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056, az (EU) 2021/1057, az 1303/2013/EU, a 223/2014/EU, az (EU) 2021/1060, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról (HL L, 2024/795., 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

AJÁNLJA, hogy Finnország 2024-ben és 2025-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Kellő időben nyújtsa be a középtávú költségvetési-strukturális tervet. A megreformált Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeivel összhangban 2025-ben korlátozza olyan mértékűre a nettó kiadások ([22]) növekedési rátáját, ami biztosítja többek között, hogy az államadósság középtávon megalapozottan csökkenő pályára kerüljön, és az államháztartási hiány a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen. A szociális ellátórendszer hatékonyságának növelése érdekében folytassa a szociális biztonsági rendszer reformját, ezzel javítva a munkavállalás ösztönzőit és támogatva az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát.

2. Kezelje a vonatkozó kihívásokat, lehetővé téve a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv folyamatos, gyors és hatékony végrehajtását, biztosítva a reformok és beruházások 2026 augusztusáig történő befejezését. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtását. Az említett programok félidős felülvizsgálata keretében továbbra is összpontosítson az elfogadott prioritásokra, figyelembe véve a Stratégiai Technológiák Európai Platformja kezdeményezés által a versenyképesség javítására kínált lehetőségeket.

3. A munkaerő átképzésével és továbbképzésével, valamint a felsőoktatási képzési kínálatnak – különösen a munkaerőpiacon leginkább keresett képzési területeken történő – bővítésével kezelje a munkaerő- és szakemberhiányt. Biztosítsa, hogy a szociális és egészségügyi szolgáltatások reformja javítsa a szolgáltatásokhoz való hozzáférést és a szolgáltatások nyújtását, valamint kezelje a hatékonyság hiányosságait.

Kelt Luxembourgban, 2024. október 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

NAGY I.

([22]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontja szerint a „nettó kiadás”: a kamatkiadások, a diszkrecionális bevételi intézkedések, az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.